

مصاحبه با مسئول طرح الاکرام بالاتمام صندوق قرض‌الحسنه الزهرا(سلام‌ا... علیها)

در جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنیم، افراد زیادی هستند که به دلایل مختلف در سختی و اضطرار به سرمی‌برند. حوادث هیچ‌گاه خبر نمی‌کنند، چه بسا انسانی که از نظر مالی در وضع مناسبی به سر می‌برد، به ناگاه با مشکلی مواجه می‌شود که تمام هستی او را به مخاطره می‌اندازد و او را از اوج به حضیض فرو می‌افکند، بسیاری از امیدها به ناامیدی می‌گراید و درهای فراوانی به روی آدمی بسته می‌شود. تصور کنید فرزندی که تا مدتی قبل، اسباب شادی و آرامش پدر و مادر بود، به یکباره در اثر بیماری، مایه غم و اندوه می‌شود و پدر و مادر حتی با فروش همه اسباب و لوازم زندگی، قادر به تأمین هزینه درمان او نمی‌شوند یا در اثر سانحه‌ای، فرد تمام اموال خود را از دست می‌دهد و به فردی نیازمند تبدیل می‌شود و یا...

به راستی آیا این حوادث برای ما اتفاق نخواهد افتاد؟ هیچ کس قدرت پیش‌بینی آن را ندارد. اطرافیان ما که به این مصیبتها گرفتار آمده‌اند، در پیرامون ما فراوانند که مایه عبرتند. حال اگر خود ما یکی از آن افراد باشیم، چه خواهیم کرد و چه انتظاری از جامعه خواهیم داشت؟

بسیاری از راهها و روشهایی که برای این منظور در نظر گرفته شده‌اند، هرگز تأمین‌کننده تمام نیاز نیستند گرچه ممکن است بتوانند بخشی از نیاز را برآورند اما شاید آن مبلغ نتواند مشکل را بگشاید. برای کسی که بی‌خانمان شده است و هیچ پولی ندارد، کمک‌های اندک و یا وامهای کم کارساز نیست، در این مواقع باید افراد و یا مؤسساتی باشند که بتوانند با دستگیری افراد، آنها را از افتادن در ورطه بدبختی نجات دهند، متأسفانه در حال حاضر چنین مراکزی بسیار اندکند، اما یکی از مؤسساتی که توانسته است ابتکاری نو به کار بندد، صندوق قرض‌الحسنه الزهرا(س) است که طرح «الاکرام بالاتمام» را از حدود ۱۲ سال پیش اجرا کرده است.

حاج آقای نیایی، مسئول این طرح می‌گوید:

۱۸ سال پیش که صندوق قرض‌الحسنه الزهرا(س) آغاز به کار کرد، در ضمن کار متوجه شدیم که افرادی به صندوق مراجعه می‌کنند که مشکل آنها به هیچ وجه با قرض‌الحسنه‌هایی که ما می‌دهیم، حل نمی‌شود و این افراد مجبورند به مراکز متعددی مراجعه کنند و از هر مؤسسه و یا صندوقی، درخواست مبلغی را بکنند که این کار برای همه مقدور نیست و در آخر هم معلوم نیست که همه آن درخواستها به ثمر نشسته و چاره‌ساز باشد. از این‌رو تصمیم گرفتیم که طرحی را تحت عنوان «الاکرام بالاتمام» راه‌اندازی کنیم که این طرح در صندوق قرض‌الحسنه الزهرا(س) به تصویب رسید و از ۱۲ سال پیش تاکنون اجرا می‌شود.

از بین مراجعه‌کنندگان به صندوق، حدود ۳۰ تا ۴۰ درصد واجد شرایط این طرح هستند و مابقی مشمول همان قرض‌الحسنه هستند. قاعدهٔ کلی ما برای تحت پوشش قرار گرفتن فرد در این طرح، این است که نیاز او به حد اضطرار رسیده باشد، در غیر این صورت، مشمول قرض‌الحسنه می‌شود. برخی مصادیق اضطرار عبارتند از: تأمین مسکن، هزینه درمان، آزادی زندانیان، بدهکاری و موارد دیگری که از نظر هیأت مدیره موجه تشخیص داده شود.

برای اجرای این طرح، ما هفت گروه سازماندهی کرده‌ایم تا از نظر اداری، ضمن محکم‌کاری، کار در حداقل زمان صورت پذیرد، این گروهها عبارتند از:

گروه تشکیل پرونده: وقتی که فرد به صندوق مراجعه می‌کند و مشکل خود را بیان می‌کند، اگر محرز شد که

مشمول این طرح است، برای او پرونده‌ای تشکیل می‌شود.

گروه تحقیق: پس از تشکیل پرونده، گروهی برای کسب اطمینان از صحت و سقم ادعای فرد، به نشانی فرد مراجعه می‌کنند، و به تحقیق می‌پردازند تا از نزدیک شاهد وضعیت ادعای فرد باشد، البته درمورد تحقیق به چند دلیل بسیار حساس هستیم: اولا؛ افرادی که واقعا مستحق نیستند، حق دیگران را تضییع نکنند. ثانیا؛ تحقیق ما موجب خدشه‌دار شدن عزت و سربلندی فرد نشود، ثالثا؛ تحقیق ما در محدوده‌ای که به ما مربوط است انجام شود، و از تفحص و جستجو در مورد اسرار و زندگی شخصی آنها خودداری شود. به همین منظور، جزوه‌ای تهیه کرده و تمام اصول و ضوابط تحقیق را مشخص کرده‌ایم.

گروه تشخیص: پس از آنکه ادعای فرد اثبات شد، گروه تشخیص، بررسی پرونده را آغاز می‌کنند تا بر اساس وضعیت فرد، میزان وام و شرایط آن را تعیین کنند.

گروه تضمین: وظیفه این گروه، دریافت تضمین کافی برای بازپرداخت وام است.

گروه اجرا: پس از انجام مراحل یاد شده و اطمینان از کامل بودن مدارک، این گروه وظیفه دارد وام مورد نیاز را در کمترین مدت به فرد نیازمند پرداخت کند.

گروه پی‌گیری: این گروه وظیفه دارد که پس از پرداخت وام، نظارت کند که آیا وام داده شده، برای آنچه که درخواست شده بود، هزینه شده است یا خیر؟

گروه وصول مطالبات و معوقات: وظیفه این گروه پیگیری وصول مطالباتی است که ممکن است وام‌گیرندگان در موعد مقرر نسبت به پرداخت آن اقدام نکرده باشند.

از آنجا که اعمال خیر، خیرپرور هستند، این طرح نیز که با نیت خیر آغاز شده، تاکنون توانسته علاوه بر ثمرات فراوانی که داشته است، خیرانی را نیز در دامن خود بپروراند. به عنوان مثال، گروهی از پزشکان محترم، در این طرح تقبل کرده‌اند که بیماران مشمول این طرح را به صورت رایگان و یا با مبلغ بسیار ناچیز در بیمارستانهایی که خود در آن حضور دارند، مداوا کنند و همین باعث شده است که بسیاری از بیماران مشمول طرح با پرداخت کم‌ترین هزینه، در بهترین بیمارستانها بستری و مداوا شوند.

ما موارد فراوانی داریم که افراد کاملا مستأصل و نا امید، به برکت این طرح، به سامان رسیده و حیات خود را باز یافته‌اند. افرادی که بی‌خانمان شده و اثاث منزل آنها به کوچه ریخته شده بود، افراد آبرومندی که به دلایل غیر ارادی مانند تصادفات رانندگی در زندان بودند، بیمارانی که هزینه‌های درمان سنگین داشتند و...

البته همه این توفیقات را به برکت ائمه معصومین(ع) می‌دانیم و معتقدیم که ما واسطه‌ای بیش نیستیم و خداوند را برای این توفیق خدمت، شاکر و قدردانیم و آرزومندیم که این توفیق همچنان برای ما وجود داشته باشد، شادی و لذت حاصل از این عمل، با هیچ کاری قابل حصول نیست، لذتی که از مداوای یک بیمار، خانه‌دار شدن یک خانواده نیازمند، آزادی یک زندانی ایجاد می‌شود با هیچ چیز دیگری به دست نمی‌آید.

پیشنهاد ما به همه افراد متمکن آن است که این فرصت را غنیمت شمارند و توجه داشته باشند که مال و ثروت مانند آب است، اگر آب در یک جا راکد بماند، پس از مدتی می‌گندد، اما اگر دائم در جریان باشد، ضمن سرسبزی و طراوتی که برای اطراف خود به وجود می‌آورد، خود نیز همیشه پاک و زلال و روان خواهد بود.

قرض‌الحسنه‌ای که خداوند آن را ستوده است، این صفت را دارد. پولی که به عنوان قرض‌الحسنه داده می‌شود، ضمن فقرزدایی و کاهش نسبی ربا و حیات‌بخشی، فرد قرض‌دهنده را نیز احیا می‌کند و رذایل نفسانی نظیر بخل را از بین می‌برد و سخاوت را جایگزین آن می‌کند، رفع این رذایل و جایگزینی فضایل، آدمی را به سعادت و آرامش می‌رساند و این نهایت مرتبه‌ای است که انسان باید برای رسیدن به آن بکوشد، البته شیطان پیوسته، آدمی را از این کار باز می‌دارد و وعده فقر و بدبختی می‌دهد.

شاید یکی از علل این فرموده معصومین(ع) که ثواب قرض را هیجده برابر و صدقه را ده برابر اعلام کرده‌اند، به خاطر آن است که در قرض، بر خلاف صدقه، پویایی و حرکت بیشتر است. در قرض، عزت و سربلندی افراد بیشتر مورد توجه واقع می‌شود تا در صدقه. بسیاری از نیازمندان علی‌رغم نیاز، رغبتی برای گرفتن صدقه ندارند اما حاضرند قرض بگیرند و آن را با کار و کوشش بیشتر، بازپرداخت کنند.

یکی از فواید این طرح آن است که جامعه را به سوی تعاون و همدلی و امنیت روانی سوق می‌دهد و افراد می‌توانند امیدوار باشند که اگر روزی مشکلی برای آنها پیش آمد، مؤسسات و نهادهایی هستند که یاریگر آنها باشند و حداقل از نظر مالی، آلام و دردهایشان را تسکین بخشند، لذا انتظار ما از همه افراد به خصوص متمکنان آن است که ما را در این طرح یاری دهند و مطمئن باشند که نه تنها ضرر نخواهند کرد بلکه علاوه بر بهره‌مندی از برکات دنیوی، خداوند در آخرت نیز پاداش چندین برابر به آنها خواهد داد.